

Deutsche Schule Kiew
(DSK)

- Schulentwicklungsprogramm -

Stand: Juni 2015

Німецька Школа Києва
(DSK)

- Програма розвитку школи -

Станом на липень 2015 р.

Deutsche Schule Kiew
Німецька школа в Києві
Anerkannte deutsche Auslandsschule

«Echte Bildung ist nicht Bildung zu irgendeinem Zwecke, sondern sie hat, wie jedes Streben nach dem Vollkommenen, ihren Sinn in sich selbst.

Sowie das Streben nach körperlicher Kraft, Gewandtheit und Schönheit nicht irgendeinen Endzweck hat, etwa den, uns reich, berühmt und mächtig zu machen, sondern seinen Lohn in sich selbst trägt, indem es unser Lebensgefühl und unser Selbstvertrauen steigert, in dem es uns froher und glücklicher macht und uns ein höheres Gefühl von Sicherheit und Gesundheit gibt, ebenso ist auch das Streben nach «Bildung», das heißt nach geistiger und seelischer Vervollkommnung, nicht ein mühsamer Weg zu irgendwelchen begrenzten Zielen, sondern ein beglückendes und stärkendes Erweitern unseres Bewusstseins, eine Bereicherung unserer Lebens- und Glücksmöglichkeiten. Darum ist echte Bildung ... Erfüllung und Antrieb zugleich, ist überall am Ziele und bleibt doch nirgends rasten.»

Hermann Hesse

**«Die beste Bildung findet ein gescheiter Mensch auf Reisen»
(aus Johann Wolfgang von Goethe «Wilhelm Meisters Lehrjahre»)**

Liebe Schülerinnen und Schüler, werte Kolleginnen und Kollegen, sehr geehrte Eltern, Freunde, Förderer und Gäste der Deutschen Schule Kiew,

jedes Schuljahr beginnt erfahrungsgemäß bei Schülern wie bei Lehrern und Eltern mit einem freudigen Wiedersehen und mit vielen Fragen rund um die Urlaubstage: Reiseziel, Reiseerlebnisse, Reisewetter, Reisebekanntschaften, Reiseunterkunft, ... Denn: Reisen erweitert den Horizont, sagt man.

Dabei ist die «Reise» ein sehr altes Wort (althochdeutsch: reisa). Seine Verwendung geht noch bis vor das 9. Jahrhundert zurück und bezeichnet damals wie heute das Sich-Aufmachen, Sich-auf-den-Weg-Machen und den zu begehenden Weg gleichermaßen. Neben der physischen Fortbewegung kann die «Reise» somit auch zur Beschreibung der Entwicklung und des Werdegangs einer Schule und ihrer Schüler verstanden werden.

Lehrer, Eltern und Schüler sowie der Vorstand der Deutschen Schule Kiew haben zur weiteren Entwicklung der Deutschen Schule Kiew Qualitätsvorstellungen diskutiert, Ziele bestimmt, Wege und Maßnahmen zu deren Realisierung verhandelt und festgelegt.

Das Schulentwicklungsprogramm der Deutschen Schule Kiew

- bietet einen verlässlichen Bezugs- und Entscheidungsrahmen im schulischen Alltag und initiiert Synergieeffekte;
- setzt Prioritäten bzw. Schwerpunkte für die weitere schulische Arbeit;
- gibt der Schule einen unverwechselbaren Charakter;
- unterstützt die verbindliche und abrechenbare schulische Arbeit, indem klare Ziele und messbare Kriterien und Indikatoren für deren Umsetzung benannt werden;
- sichert die Transparenz unserer Arbeitsprozesse und ist Grundlage für die Bilanzierung der Arbeitsergebnisse der Schule;
- dient der Öffentlichkeitsarbeit an unserer Schule;
- zeigt unseren außerschulischen Partnern vielfältige Kooperationsmöglichkeiten auf;
- dient Eltern und Schülern als wichtige Orientierungs- und Entscheidungshilfe, wenn es beispielsweise darum geht, eine Entscheidung über die Wahl der «richtigen» Schule zu treffen.

Mit dem vorliegenden Schulentwicklungsprogramm halten Sie nunmehr einen konkreten systematischen, verbindlichen, mit allen Interessengruppen unserer Schulgemeinschaft abgestimmten und transparenten «Reiseführer» für die Entwicklung der Deutschen Schule Kiew in den nächsten fünf Jahren in Ihren Händen. Johann Wolfgang von Goethe versicherte uns schon zum Ende des 18. Jahrhunderts: «Die beste Bildung findet ein gescheiter Mensch auf Reisen.» Dass die Schüler der Deutschen Schule Kiew beste Bildung erhalten können, stünde demnach nichts mehr im Wege.

Mit freundlichen Grüßen

*U. Hertzsch
Schulleiter*

1. EINLEITUNG

Die Deutsche Schule Kiew (DSK) ist durch die ukrainische Schulaufsicht lizenziert (Kindertagesstätte, Vorschule, Grundschule, Sekundarstufe I und II) und fester Bestandteil des Kiewer Schul- und Kindertagesstättenetzes. Die Schule führt eine einzügige Grund- und Sekundarschule mit gymnasialem Charakter. Die Schule wächst bisher jährlich um eine Klasse. Am Ende des Schuljahres 2013/14 absolvierten die Schüler der 10. Klasse an der DSK erstmals die Prüfungen zur Mittleren Reife. Mit Unterstützung des Sächsischen Staatsministeriums für Kultus können die Absolventinnen und Absolventen der DSK mit Mittlerem Schulabschluss und der Berechtigung zum Übergang in die gymnasiale Qualifikationsphase zukünftig an den Abiturprüfungen des Freistaates Sachsen teilnehmen. Damit können nunmehr SchülerInnen nach den Abschlussprüfungen in der Jahrgangsstufe 10 auch das Abitur, den höchsten deutschen allgemeinbildenden Schulabschluss, und damit die allgemeine Hochschulreife erlangen.

2. SCHWERPUNKTE DES PÄDAGOGISCHEN KONZEPTS DER DSK

Die DSK ist ein Ort der interkulturellen Begegnung an dem deutsche bzw. deutschsprachige Kinder, Kinder aus der Ukraine und anderen Gastländern gemeinsam lernen. Den Kindern deutscher Expats ermöglicht sie die Fortsetzung einer deutschen Schullaufbahn. Am Ende der Schulzeit steht ein doppelter Abschluss: ein von der Kultusministerkonferenz (KMK) vergebener inner-deutscher sowie ukrainischer Schulabschluss.

Selbstständigkeit, Weltoffenheit, interkulturelle Kommunikation und Kompetenz – mit diesen Fähigkeiten und Fertigkeiten werden Schülerinnen und Schüler der DSK den Herausforderungen ihres eigenen Lebensweges und denen der Gesellschaft gewachsen sein. Die Förderung der deutschen Sprache stellt dabei eine herausragende Querschnittsaufgabe der Bildungsarbeit an der DSK dar. Wer Deutsch lernt, erwirbt den wichtigsten Schlüssel zur deutschen Kultur. Die DSK will junge Menschen für die deutsche Sprache begeistern und ihnen so Türen zu einem der weltweit attraktivsten Sprachräume mit moderner Wirtschaft, Technik und Kultur sowie einer vielfältigen Gesellschaft öffnen. Weitere Querschnittsaufgaben (wie beispielsweise fachübergreifender und fächerverbindender Unterricht, Medienerziehung oder interkulturelle Bildung) verknüpfen den Erwerb intelligenten und anwendungsfähigen Wissens mit der Entwicklung von Lern-, Methoden- und Sozialkompetenzen sowie mit der Vermittlung eines Werte- und Normenkanons, der die Gemeinschaftsfähigkeit als auch die individuelle Selbstentfaltung der Schüler zur Geltung bringt.

Das pädagogische Konzept der DSK wird daher durch folgende allgemeine Grundsätze getragen:

Wissenserwerb – Kompetenzentwicklung – Werteorientierung

Diese drei Dimensionen durchdringen und bedingen sich wechselseitig und sind wesentliche Komponenten der Persönlichkeitsentwicklung. Sie stehen daher im Mittelpunkt der Bildung und Erziehung an der DSK. Eine Schlüsselfunktion kommt hierbei den Kernfächern Deutsch und Mathematik sowie der Fremdsprachen, Naturwissenschaften und Geschichte zu.

Sprachen

Von zentraler Bedeutung für den Menschen ist die Sprache. In ihr spiegelt sich sein Denken. Alle Fächer an der DSK haben daher einen (fremd-)sprachbildenden Auftrag in dem Sinne, dass sie die Schüler in die Lage versetzen, sich strukturiert, zielgerichtet und sprachlich korrekt schriftlich zu artikulieren und die erforderlichen Schreibformen und -techniken zu beherrschen. Vor allem sollen Schülerinnen und Schüler der DSK Strategien und Techniken lernen, mit deren Hilfe sie fremde Sprachen selbstständig lernen können.

Da die Schule sprachlich bildet und ausbildet, müssen Schüler ihre Lehrer als Sprachvorbilder erleben. Dieser Wirkung und Verantwortung stellen sich die Lehrer der DSK.

Die DSK ist eine Begegnungsschule. Zu ihrem Konzept gehört wesentlich die gemeinsame Ausbildung von deutschsprachigen, ukrainischen und Schülern anderer Herkunftsländer. Deutsche Bildungsgänge und Standards sind mit Lehrplananforderungen der Ukraine verzahnt. Ukrainisch wird als Mutter- und Begegnungssprache koordiniert mit dem (Fach-) Unterricht in der deutschen Sprache erteilt.

Naturwissenschaften

Die deutsche Wirtschaft verweist seit Jahren auf den Nachwuchsmangel in Berufen der Ingenieur- und Naturwissenschaften. Die Stärkung des mathematisch-naturwissenschaftlichen Unterrichts in der Schule ist also ein dringendes Anliegen, welches im gesamtgesellschaftlichem und damit auch im Interesse der DSK liegt. Ein weiteres wesentliches Prinzip der pädagogischen Arbeit an der DSK ist deshalb die Vernetzung der drei Naturwissenschaften.

Fachübergreifender und fächerverbindender Unterricht

Fachübergreifendes und fächerverbindendes Lernen übt interdisziplinäres Denken und Arbeiten. Wissen ist schneller und sicherer abrufbar und flexibler anwendbar. Durch die stärkere Handlungs- und Lebensweltorientierung kann die Lernmotivation der Schüler gesteigert werden.

Informatische Bildung und Medienerziehung

Bereits in der Grundschule erfolgt die Integration informatischer Bildung in einem gestuften Prozess. Nach einer Vorbildungsphase, in der das Ausgangsniveau der Schüler angeglichen und Kind gerecht ein erster Zugang eröffnet wird, ist für alle Schüler informatische Bildung und Anwendung als Bestandteil ausgewählter Unterrichtsfächer vorgesehen. Über diese obligatorischen Elemente hinaus erhalten Schüler bei entsprechenden Neigungen und Interessen Vertiefungsangebote.

Medienerziehung erfolgt an der DSK ebenso integrativ. Informatische Bildung stellt für Medienerziehung grundlegende informatische Methoden und Sichtweisen zum Verständnis des Mediums Computer und computerbasierte Medien bereit. Medienerziehung bietet in verschiedenen Fächern zahlreiche Möglichkeiten zur Vertiefung und Erweiterung informatische Kenntnisse und Fähigkeiten.

Interkulturelle Bildung und Erziehung

Erfahrungen von Verschiedenheit gehören zunehmend zu unserem Alltag. Sowohl Deutschlands jüngste Vergangenheit als auch die Globalisierung, neue technologische Entwicklungen, die Erweiterung der EU sowie die Migration und die Mobilität erfordern eine interkulturelle Bildung und Erziehung, die eine Akzeptanz von Verschiedenheit, die Ausbildung entsprechender Haltungen und Aneignung von Fähigkeiten zu Perspektivwechsel, Interessenausgleich und Empathie befähigt.

3. ZUR LEISTUNGSBESCHREIBUNG DER AN DER DSK GEFÜHRTEN SCHULFORMEN

Grundschule

Die Grundschule knüpft an die vorschulischen Erfahrungen der Kinder an. Sie berücksichtigt, dass die Kinder mit unterschiedlichen Entwicklungs-, Lern- und Verhaltensvoraussetzungen in die Schule kommen. Jedes Kind soll in seiner Individualität angenommen und gefördert werden. Das setzt kontinuierliche Analyse und differenzierte Gestaltung von Lernprozessen voraus.

Die Schüler erwerben Wissen, welches ihnen ermöglichen soll, sich in alltäglichen Situationen zu orientieren und das eine sichere Grundlage für weiterführendes Lernen darstellt. Dabei entwickeln sie die Fähigkeit, Wissen sinnvoll und gezielt anzuwenden sowie nach kreativen Lösungen zu suchen. Mit der Einführung der Fremdsprachen Englisch und Ukrainisch werden die Grundlagen für weiteres Sprachenlernen gelegt. Die Schüler entwickeln in allen Fächern ihre Kommunikationsfähigkeit und lernen, (Fremd-)Sprache situationsangemessen zu gebrauchen.

Die Schüler lernen fachliche Methoden und fachübergreifende Arbeitstechniken kennen und anwenden (z. B. Beobachten, Fragen, Ausprobieren, Nachschlagen, Ordnen, Vergleichen).

Für die Entwicklung ihrer Lernkompetenz entwickeln die Schüler Aufmerksamkeit, Wahrnehmungsfähigkeit, Konzentration, Ausdauer, Leistungs- und Anstrengungsbereitschaft. Die Schüler lernen selbstständig und effektiv zu arbeiten und entwickeln die Fähigkeit, ihr Lernverhalten zu kontrollieren und zu korrigieren. Durch fachübergreifendes und fächerverbindendes Arbeiten erleben die Schüler eine enge Verbindung zu ihrer Erfahrungswelt und lernen, Themen und Probleme mehrperspektivisch zu erfassen.

Die Schüler erwerben Erfahrungen mit dem Computer als Medium und Werkzeug bei der Lösung von Aufgaben. Die Schüler erwerben elementare Kenntnisse zum sachgerechten, kritischen Umgang mit vielfältigen Medien.

Die Schüler gestalten Regeln und Normen des sozialen Miteinanders, erleben deren Sinnhaftigkeit und streben deren Einhaltung an. Sie lernen dabei verlässlich zu handeln, Verantwortung zu übernehmen, gesunde Kritik zu üben und damit umzugehen sowie Konflikte gewaltfrei zu lösen. Sie schätzen und achten ihre Mitmenschen und entwickeln solidarisches Verhalten. Die Schüler erkennen ihre Verantwortung für die eigene Gesundheit und Sicherheit und nehmen diese Verantwortung innerhalb und außerhalb der Schule wahr.

Haupt- und Realschule

Die Hauptschule sichert eine grundlegende, die Realschule eine erweiterte Allgemeinbildung. Die Fächer Deutsch, Mathematik und Englisch sind von zentraler Bedeutung. Sie werden im Verlauf der Schulzeit kontinuierlich vertieft, ihre Bedeutung wird in unterschiedlichen Anwendungszusammenhängen bewusst hervorgehoben. Diese Fächer sind neben den naturwissenschaftlichen Fächern Differenzierungsfächer, in denen die Schüler abschlussbezogen unterrichtet werden. Beide Schularten bieten einen flexiblen Rahmen für individuelle Leistungsförderung, spezifische Interessen- und Neigungsentwicklung der Schüler, die Entwicklung der Ausbildungsfähigkeit und die Schaffung von Grundlagen für lebenslanges Lernen.

Die Schüler eignen sich Wissen an, mit dem sie sich die wesentlichen Bereiche der Gesellschaft und Kultur erschließen, um Anforderungen in Schule und künftigem Erwachsenenleben gerecht zu werden. Sie erwerben strukturiertes und anschlussfähiges Wissen, welches sie flexibel und gezielt anwenden können.

In allen Fächern entwickeln sie ihre Sprachfähigkeit und ihre Fähigkeit zur situationsangemessenen, partnerbezogenen Kommunikation. Sie eignen sich grundlegende Ausdrucks- und Argumentationsweisen der jeweiligen Fachsprache an und verwenden sachgerecht grundlegende Begriffe. Vor allem werden die Schüler Strategien und Techniken lernen, mit deren Hilfe sie fremde Sprachen zunehmend selbstständig lernen können. Beim Erlernen einer weiteren Fremdsprache (Französisch oder Russisch) machen sich die Schüler die Vorteile der Mehrsprachigkeit gezielt zu Nutze.

Die Schüler nutzen zunehmend selbstständig Methoden des Wissenserwerbs und des Umgangs mit Wissen. Sie wenden zielorientiert Lern- und Arbeitstechniken an und lernen, planvoll mit Zeit, Material und Arbeitskraft umzugehen und Arbeitsabläufe effektiv zu gestalten. Die Schüler sind zunehmend in der Lage, sich individuelle Ziele zu setzen, das eigene Lernen selbstständig und in Zusammenarbeit mit anderen zu organisieren und zu kontrollieren. In der Auseinandersetzung mit Medienangeboten lernen die Schüler, diese im Hinblick auf eigene Bedürfnisse, funktionsbezogen auszuwählen, zu nutzen und selbst herzustellen. Sie erkennen bei sich selbst und anderen, dass Medien Einfluss auf Vorstellungen, Gefühle und Verhaltensweisen nehmen. Die Schüler entwickeln Fähigkeiten, Informationen zu beschaffen und zu bewerten sowie moderne Informations- und Kommunikationstechnologien sachgerecht, situativ-zweckmäßig und verantwortungsbewusst zu nutzen.

In der Auseinandersetzung mit Personen und Problemen prägen die Schüler ihre Sensibilität, Intelligenz und Kreativität aus. Sie werden sich ihrer individuellen Stärken und Schwächen bewusst und lernen damit umzugehen. Gleichzeitig stärken sie ihre Leistungsbereitschaft.

Die Schüler erleben im sozialen Miteinander die Sinnhaftigkeit und Notwendigkeit von Regeln und Normen. Sie lernen dabei verlässlich zu handeln, Verantwortung zu übernehmen, Kritik zu üben, konstruktiv mit Kritik umzugehen und entwickeln individuelle Wert- und Normvorstellungen auf der Grundlage einer freiheitlich-demokratischen Grundordnung.

Gymnasium

Das Gymnasium vermittelt Schülern mit entsprechenden Begabungen und Bildungsabsichten eine vertiefte allgemeine Bildung, die für ein Hochschulstudium vorausgesetzt wird. Der Abiturient verfügt über die für ein Hochschulstudium notwendige Studierfähigkeit. Es schafft auch Voraussetzungen für eine berufliche Ausbildung außerhalb der Hochschule. Die Entwicklung und Stärkung der Persönlichkeit sowie die Möglichkeit zur Gestaltung des eigenen Lebens in sozialer Verantwortung und die Befähigung zur Mitwirkung in einer demokratischen Gesellschaft gehören zum Auftrag des Gymnasiums.

Die Schüler eignen sich systematisch Wissen an, das von ihnen in unterschiedlichen Zusammenhängen genutzt und zunehmend selbstständig angewendet werden kann. Sie erwerben Wissen über die Gültigkeitsbedingungen spezifischer Erkenntnismethoden und lernen, dass Erkenntnisse von den eingesetzten Methoden abhängig sind. Sie lernen, Informationen zu gewinnen, einzuordnen und zu nutzen, um ihr Wissen zu erweitern, neu zu strukturieren und anzuwenden. Sie lernen, mediengeprägte Probleme zu erfassen, zu analysieren und ihre medienkritischen Reflexionen zu verstärken.

Die Schüler erwerben Lernstrategien, die selbstorganisiertes und selbstverantwortetes Lernen unterstützen und auf lebenslanges Lernen vorbereiten. Sie erwerben Problemlösungsstrategien. Sie entwickeln die Fähigkeit, problembezogen deduktiv oder induktiv vorzugehen, Hypothesen zu bilden sowie zu überprüfen und gewonnene Erkenntnisse zu transferieren. Sie lernen in Alternativen zu denken, Phantasie und Kreativität zu entwickeln und zugleich Lösungen auf ihre Machbarkeit zu überprüfen. Sie entwickeln vertiefte Reflexions- und Diskursfähigkeit, um ihr Leben selbstbestimmt und verantwortlich zu führen. Sie lernen, Positionen, Lösungen und Lösungswege kritisch zu hinterfragen. Sie erwerben die Fähigkeit, differenziert Stellung zu beziehen und die eigene Meinung sachgerecht zu begründen. Sie eignen sich die Fähigkeit an, komplexe Sachverhalte unter Verwendung der entsprechenden Fachsprache sowohl mündlich als auch schriftlich korrekt darzulegen. Sie entwickeln die Fähigkeit, effizient mit Zeit und Ressourcen umzugehen, sie lernen, Arbeitsabläufe zweckmäßig zu planen und zu gestalten sowie geistige und manuelle Operationen zu automatisieren. Sie entwickeln Kommunikations- und Teamfähigkeit. Sie lernen, sich adressaten-, situations- und wirkungsbezogen zu verständigen und erkennen, dass Kooperation für die Problemlösung zweckdienlich ist.

Die Schüler entwickeln die Fähigkeit zu Empathie und Perspektivwechsel und lernen, sich auch für die Rechte und Bedürfnisse anderer einzusetzen. Sie lernen unterschiedliche Positionen und Wertvorstellungen kennen und setzen sich mit ihnen auseinander, um sowohl eigene Positionen einzunehmen als auch anderen gegenüber Toleranz zu entwickeln. Sie entwickeln interkulturelle Kompetenz, um in kulturellen Überschneidungssituationen offen zu sein, sich mit anderen in einer weiteren Fremdsprache zu verständigen und angemessen zu handeln. Die Schüler entwickeln ihre individuellen Wert- und Normvorstellungen auf der Basis einer freiheitlich-demokratischen Grundordnung in Achtung vor dem Leben, dem Menschen und vor zukünftigen Generationen. Zudem entwickeln die eine persönliche Motivation für die Übernahme von Verantwortung in Schule und Gesellschaft.

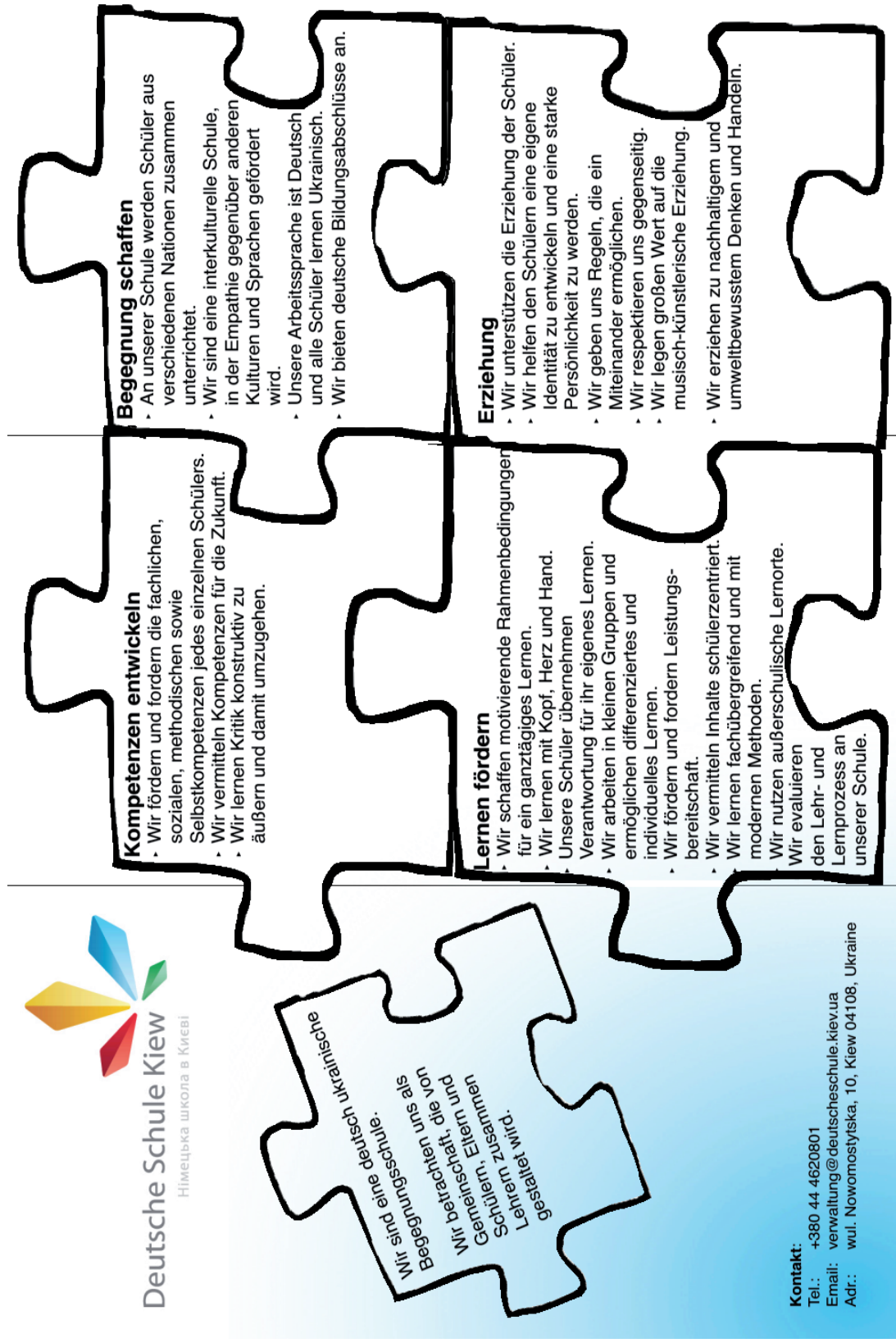

4. ENTWICKLUNGSZIELE (LEITBILD)

Anliegen ist es nunmehr, die konkreten Entwicklungsziele der DSK aufzuzeigen und einen Maßnahmenkatalog zu deren Realisierung vorzustellen. Vier Hauptziele lassen sich anhand des Leitbildes der DSK benennen:

Als Hebelfaktoren zur Umsetzung dieser Entwicklungsziele dienen sechs Handlungsfelder:

Handlungsfeld 1: Qualitätsmanagement und –sicherung

- Die Leistungen der Schüler entsprechen den Prüfungsanforderungen zur Mittleren Reife (Klasse 10) bzw. des Abiturs.
- Intensivierung schülerzentrierter, kompetenz- und handlungsorientierter Lernformen: Projektunterricht, fächerübergreifendes Arbeiten, Präsentationstechniken, Teamarbeit, Binnendifferenzierung;
- Einübung von Schlüsselqualifikationen und Denkprozessen: Arbeit mit schullaufbahnspezifischen Aufgabenoperatoren, Analyse – Synthese – Verallgemeinerung, Redetechniken, Teilnahme an Schülerwettbewerben und Leistungsvergleichen, Kurs «Das Lernen lernen»;
- Kriterien guten Unterrichts (nach Prof. Hilbert Meyer): klare Strukturierung des Unterrichts, hoher Anteil echter Lernzeit, lernförderliches Klima, inhaltliche Klarheit, sinnstiftendes Kommunizieren, Methodenvielfalt, individuelles Fördern, intelligentes Üben, klare Leistungserwartungen;
- Förderung des eigenverantwortlichen Arbeitens der Schüler;
- Lehrerfortbildung als Daueraufgabe in den Themenbereichen Fachdidaktik, Methodenkompetenz, Konfliktmanagement, Multimedia, Lehrplanarbeit, Diagnostik, Binnendifferenzierung;
- Sicherung und Verbesserung von Qualität (Unterricht, Personal, Schulorganisation) durch interne und externe Evaluation;
- Sensibilisierung und Einübung formaler Schlüsselqualifikationen für den Beruf (Pünktlichkeit, Zuverlässigkeit etc.): «Knigge-Kurse»;
- wirksame Förderung der (Fremd-)Sprachkompetenzen;
- Entwicklung der DS Kiew zur Ganztagschule.

Handlungsfeld 2: Ausbildung und Beruf

Am Ende ihrer schulischen Laufbahn an der DSK sind die Schüler in der Lage, selbstständig den Übergang von Schule zu Beruf/Ausbildung/Studium zu bewältigen. Sie kennen ihre eigenen Stärken und Schwächen:

Kooperation mit lokalen Unternehmen, Exkursion zu lokalen Unternehmen, Steckbrief «Meine Stärken/meine Schwächen», Schulungen in Vortrags- und Präsentationstechniken (ab Kl. 5), Erstellen von Berufsporträts im Deutsch- und Fremdsprachenunterricht (ab Kl. 7), Besuch der Bundesagentur für Arbeit im Rahmen von Deutschlandaufenthalten (Klassen 8 bis 10), Beratungen durch qualifizierte Berufsberater (ab Kl. 8), Sozialpraktikum (Kl. 8), Betriebspraktikum (Kl. 9), Dokumentation der Maßnahmen im «Berufswahlpass».

Handlungsfeld 3: Multimedia

Schaffung der technischen Voraussetzungen für einen qualifizierten Einsatz moderner Informationstechnologien und Qualifizierung der Mitarbeiter für einen zielorientierten Einsatz von Multimedia sowie Einführung von Mindeststandards im fachlichen und methodischen Umgang mit internetfähiger Multimedia: Ausstattung von mind. drei Fachräumen mit moderner Informationstechnologie, Ausstattung von Fachräumen und Klassenzimmern mit internetfähiger Multimedia, Nutzung von mit SMART-Boards kompatibler Multimedia, Vergabe von Computerführerschein (Zertifikate).

Handlungsfeld 4: Persönlichkeitsbildung

- Kindern und Jugendlichen durch (außer-)unterrichtliche Angebote persönliche Sinnhorizonte erschließen helfen: Etablierung eines bedarfsgerechten Ganztagesangebots, breites Angebot von Arbeitsgemeinschaften, (nationale und internationale) Schülerprojekte und (Sprach-)Praktika, HA-Betreuung, Deutsches Sprachdiplom (Stufen I und II), Cambridge-Certificate, ...
- Sicherung von Entwicklungsmöglichkeiten personaler Kreativität und Gestaltung sowie interdisziplinären Arbeitens: Stärkung des künstlerischen und musischen Angebots, DSK ist Ort für Kunst- und Musikprojekte, jährliche Kulturnacht an der DSK;
- Theater, Kunst und Literatur als menschlich bereichernde Elemente der Lebensgestaltung und als Mittel der interkulturellen Begegnung erleben und verstehen: Wettbewerbe und Veranstaltungen zur Stärkung der Lesekompetenz, Theaterveranstaltungen zur Präsentation des schulischen Schaffens und Könnens, Schülerauktionen, Ausstellungen;
- Interkulturellen Dialog als zentrales Zukunftsfeld der Gesellschaft erfahrbar machen: Schulpartnerschaft(en) mit der BRD, internationale Schülerprojekte, Angebot von DaF – Kursen für Kollegen und Eltern, projektbezogene Zusammenarbeit mit deutschen Auslandsschulen weltweit, Schülerzeitung, Jahrbuch;
- Vorhaben entwickeln, die dem Jugendlichen Raum zur Übernahme von Verantwortung, zum persönlichen Einsatz für das Gemeinwesen geben und Möglichkeiten für die Schärfung des Sozialsinns bieten: Schülerrat, Arbeiten mit Vertrauenslehrer und Schülerstreitschlichter, Mentoring für neue Lehrer und Schüler, Juniorfirma (z. B. Schülercafé), «Kompetenzpass» am Ende der Schulzeit über erworbene Fähigkeiten und Kompetenzen der Schüler, Unterstützung von Schulen in Kiew durch pädagogische, didaktische und personelle Hilfen.

Handlungsfeld 5: Kooperation mit außerschulischen Partnern

- Qualitätssteigerung der fachlichen Ausbildung an der DSK durch Zusammenarbeit mit ausgewählten Universitäten/ Hochschulen/Instituten: Kooperationsvereinbarungen für die mathematisch-naturwissenschaftlichen (z. B. für Laborarbeiten), musisch-künstlerischen, sportlichen und/oder gesellschaftswissenschaftlichen Fachbereiche;
- Deutsche Botschaft, Goethe-Institut, politische Stiftungen;
- Internationale Schulen in Kiew: z. B. Sprachpraktika in der amerikanischen und französischen Schule;
- Kooperation mit Schulen im In- und Ausland: z. B. Schülerräte, Projektarbeit, Schülerbegegnungen, Schulpartnerschaften;
- Unternehmen der deutschen Wirtschaft: Praktika, Berufs- und Studienorientierung (wie Vorstellen von Berufsbildern);
- Bindung von Ehemaligen an die Deutsche Schule Kiew.

Handlungsfeld 6: Kommunikation und Öffentlichkeitsarbeit

- Aufbau eines vielseitigen und vielfältigen Informationsmarketings für Gäste und interessierte Eltern, Schüler und Lehrer: Internetpräsentation, Schulvideo, Infobroschüre, Newsletter, Flyer Ausbildung und Beruf, Broschüre Schüleraustausch, Schülerzeitung;
- Entwicklung von Schultraditionen: z. B. Sprachenfest, Brennballturnier, Weihnachten, Martinsfest, Ostern, Tag der offenen Tür, Kunstgalerien und Kunstauktionen, Schülerkalender, Jahrbuch, Praktikumswochen, Ehemaligentreffen

- Arbeit mit einem «DSK-Planer»
- Regelmäßige Elterninformationen zum Schulleben, Elternabende, Elternsprechstunden, Schullaufbahnberatungen.
- Jedes Handlungsfeld weist eine Vielzahl an konkreten Einzelmaßnahmen aus. Diese sollen – je nach der finanziellen, räumlichen und personellen Ressourcenlage der DSK – in den nächsten fünf Jahren umgesetzt werden. Jedes Handlungsfeld ist dabei als ein wichtiger Hebel zur Schulentwicklung und Qualitätsverbesserung an der DSK zu sehen. Für jedes Handlungsfeld werden konkrete Themenbereiche und Entwicklungsmaßnahmen benannt. Änderungen sind durch aktuell erforderlich werdende Gegebenheiten möglich und notwendig. Der Maßnahmeumfang kann nur bewältigt werden, wenn Schüler, Lehrer, Eltern, Mitarbeiter sowie Vorstand, Schul- und Verwaltungsleitung sich als Schulgemeinschaft verstehen und Verantwortung übernehmen.

«Справжня освіта – це не просто освіта заради певної мети – насамперед вона несе в собі прагнення до досконалості.

Як то прагнення до фізичної сили, спритності, вміння чи краси не має кінцевої мети і є лише засобом зробити нам багатими, відомими чи могутніми, а через це має свою ціну, чим підвищує наше почуття впевненість у власних життєвих силах, чим робить нас щасливішими і радіснішими та дає нам відчуття більшої захищеності та здоров'я – так само і прагнення до «навчання» означає прагнення до душевної та духовної досконалості, а не кропіткий шлях до якихось певних обмежених цілей. Навчання розширює обрії нашої свідомості, ощасливорюючи та зміцнюючи нас, збагачує наші можливості жити щасливо. Освіта саме про це... Одночасно самореалізація та стимул, досягаючи мети не зупиняється на досягнутому.»

Герман Гессе

ПЕРЕДМОВА

«Найкращу освіту розумні люди здобувають у подорожах»
(Йоханн Вольфганг фон Гете «Навчання роки Вільгельма Майстера»)

Любі школярі, дорогі колеги,

Вельмишановні батьки, друзі, сподвижники та гості Німецької Школи Києва,

як відомо, кожен навчальний рік розпочинається як у учнів, так і у вчителів та батьків, з радісної зустрічі та багатьох питань щодо проведеної відпустки: куди подорожували, події у подорожі, погода під час подорожі, нові знайомства, місце проживання у відпустці... Тому що, кажуть, подорожі розширюють наші горизонти.

До того ж слово «подорож» є дуже старим словом (старонімецькою «reisa»). Початок застосування цього слова сягає ще часів IX сторіччя і означало воно тоді, як і сьогодні, «збиратися, вирушати в дорогу» рівно як і шлях, яким прямуєш. Разом з поняттям фізичного руху у просторі слово «подорож» може розумітися як спостереження розвитку та становлення школи та її учнів.

Вчителі, батьки та школярі, а також Правління Німецької школи Києва певний час дискутували щодо подальшого розвитку якості освіти в Німецькій школі Києва, визначали цілі, шляхи та заходи по їх реалізації.

Програма розвитку Німецької школи Києва

- пропонує надійні рамки прийняття рішень в шкільному житті та ініціює ефект синергії;
- визначає пріоритети та сутність подальшої шкільної роботи;
- надає школі унікального характеру;
- підтримує обов'язковий та передбачуваний обсяг шкільної роботи, в якому зазначені чіткі цілі, осяжні критерії та індикатори її запровадження;
- забезпечує прозорість нашого робочого процесу та є основою для збалансованості робочих результатів школи;
- сприяє зв'язкам з громадськістю в нашій школі;
- окреслює нашим позашкільним партнерам багатогранні можливості співробітництва з нами;
- являє собою важливу допомогу для батьків і школярів в орієнтуванні та прийнятті рішень, коли, наприклад, йдеться про прийняття рішення про обрання «правильної» школи.

Разом з цією Програмою розвитку школи Ви тримаєте в руках конкретно систематизований, обов'язковий до виконання, погоджений з усіма групами по інтересам нашої шкільної спільноти та прозорий «Дороговказ» розвитку Німецької школи Києва на наступні п'ять років. Йоханн Вольфганг фон Гете запевняв нас іще наприкінці 18-го століття: „Найкращу освіту розумна людина знаходить у подорожах.“ І тепер нічого не перешкоджало б тому, щоб школярі Німецької школи Києва могли отримати найкращу освіту.

*З повагою
У. Герч
Керівник школи*

1. ВСТУП

Німецька школа Києва (DSK) є міцною, ліцензованою та визнаною українськими відповідальними державними установами, ланкою мережі Київських шкіл та дитячих садочків (DSK має дитячий садок, підготовчий клас, початкову школу, середню школу першого та другого рівня). Школа веде взаємопродовжуюче навчання в початковій та середній школі за гімназійною схемою. Щороку школа зростає на один клас. В кінці навчального 2013/14 року учні 10-го класу вперше склали екзамени про неповну середню освіту. За підтримки Саксонського земельного міністерства культури випускники DSK зі свідоцтвом про середню освіту та правом переходу в гімназійну кваліфікаційну фазу зможуть брати участь у випускних іспитах про повну середню освіту в учбових закладах Федеральної землі Саксонія. Разом з цим у подальшому наші учні після складання іспитів рівня 10-го класу можуть здобувати і т.зв. абітур – за стандартами Німеччини свідоцтво найвищого зразка про повну середню освіту, що має своїм продовженням здобуття вищої освіти.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ DSK

DSK являє собою місце міжкультурних зустрічей, де разом навчаються німецькі та інші німецькомовні діти, діти з України та діти з інших країн. Дітям німецьких батьків, які приїхали в Україну, Німецька школа Києва уможливорює продовження навчання за німецькою шкільною програмою. По закінченню навчання в DSK випускники отримують два випускні свідоцтва: німецький атестат про середню освіту, який видається Постійною конференцією міністрів культури і освіти федеральних земель Німеччини, та український атестат про середню освіту.

Самостійність, відкритість світу, участь у міжкультурному спілкуванні та компетентність – саме цими, набутими під час навчання вміннями та навичками відповідатимуть учні DSK на виклики, що зустрінуться на їх життєвому шляху. Сприяння вивченню та вільному володінню німецькою мовою представляється видатним непересічним завданням освітньої роботи в DSK. Хто вчить німецьку – здобуває важливого інструментарію для взаємодії з німецькою культурою. DSK має за мету захопити молодь вивченням німецької мови і в такий спосіб відкрити їм двері до дуже привабливого мовного середовища з сучасною економікою, технікою та культурою, а також до можливостей спілкування з багатогранним суспільством. Подальші важливі завдання (як наприклад міждисциплінарні змішані заняття, вивчення засобів масової інформації або міжкультурне виховання) являють собою здобуття інтелектуальних та готових для застосування знань разом з розвитком методичного підходу до навчання та спілкування. Школа також знайомить і навчає канонами загальноприйнятих цінностей та норм, які покликані допомогти учням реалізовувати саморозкриття та соціальну адаптованість.

Педагогічна концепція НЕК базується на таких загальних принципах:

Здобуття знань – розвиток професійного підходу і навичок – ціннісні пріоритети.

Ці три виміри просякнуті один одним, є повсякчасно взаємодоповнюючими та являють собою ключову складову розвитку особистості дитини. Вони є головними орієнтирами освітньої та виховної діяльності НЕК. Визначальну роль при цьому відіграють навчальні предмети «Німецька мова», «Математика», іноземні мови, природознавчі науки та історія.

Вивчення мов

Мова займає в житті людини виключно важливе місце, в ній відображається її мислення. З огляду на це всі предмети в DSK несуть у собі особливе «мовне» завдання, спонукаючи та надаючи учням можливості грамотно, структуровано та цілеспрямовано формулювати свою думку на письмі та опанувувати необхідні письмові форми та техніки. Насамперед учням DSK надається можливість вивчати стратегії та техніки, за допомогою яких вони можуть самостійно вивчати іноземні мови.

З огляду на те, що в мовному розрізі школа формує і навчає, взірцем мовлення для учні є вчителі DSK, які свідомі свого впливу на учнів та своєї відповідальності перед ними.

DSK є міжкультурною школою. Концепцією її функціонування визначено спільне навчання німецькомовних, україномовних та дітей інших національностей. Німецькі навчальні програми та стандарти є тісно переплетеними з вимогами української навчальної системи. Українська мова викладається на уроці рідної мови та на спеціальному уроці (викладається німецькою мовою) як мова міжкультурного спілкування.

Природознавчі науки

Розвиток останніх років в Німеччині вказує на брак молодих спеціалістів інженерних та природознавчих професій. Посилення математично-природознавчого напрямку є терміновим завданням, що лежить в інтересах як суспільства в цілому, так і в інтересах DSK. Тому іншим важливим принципом педагогічної діяльності DSK є об'єднання в єдину структуру всіх трьох природознавчих наук – фізики, біології та хімії.

Спеціалізовані міждисциплінарні та взаємопов'язані заняття

Міждисциплінарне навчання тренує міждисциплінарне мислення та сприйняття. Знання швидше, гнучкіше і впевненіше знаходять застосування. Завдячуючи посиленій здатності швидко реагувати на життєві виклики підвищується мотивація учнів до навчання.

Інформаційний розвиток та мультимедійна освіта

Вже в початковій школі крок за кроком відбувається інтеграція інформативно – роз'яснювальної складової до навчального процесу. Після підготовчої фази, під час якої визначається середній рівень підготовки школярів та відповідно до нього здійснюється перший підхід, для усіх школярів пропонуються уроки інформаційної освіти та її застосування як складова з числа обраних самим школярем учбових дисциплін. Через ці обов'язкові елементи, в разі наявності здібностей та інтересу, учні отримують можливість поглиблено вивчати цей предмет.

Формування медійних навичок також відбувається комплексно. Інформаційна освіта забезпечує процес формування медійних навичок необхідними основоположними інформаційними методами та підходами до розуміння мультимедійного простору, базованих на комп'ютерах видавництвах. Знайомство з медіа пропонує для різноманітних дисциплін багато можливостей для поглиблення та поширення інформаційних знань та навичок.

Міжкультурна освіта та виховання

Пізнання різноманіття відбувається кожного дня. Як розвиток Німеччини останніх років, так і глобалізація, нові технологічні досягнення, розширення ЄС, а також міграційні процеси та мобільність потребують спеціальної міжкультурної освіти та виховання, які розвивають та уможливають здатність до сприйняття різноманітностей, опанування відповідного поведіння та засвоєння здатності до зміни перспектив, баланс інтересів та емпатію.

3. ДО ОПИСУ ВИКОНАНИХ РОБІТ З ВПРОВАДЖЕННЯ ШКІЛЬНИХ РЕФОРМ В НІМЕЦЬКІЙ ШКОЛІ КИЄВА

Початкова школа

Початкова школа спирається на знання та досвід дітей, отримані перед першим походом до школи. Навчання у початковій школі передбачає те, що майбутні першокласники мають різний рівень знань та вмінь, а також різні передумови розвитку, знань та виховання. Кожну дитину повинні приймати до школи та підтримувати у навчанні, поважаючи її індивідуальність. Це передбачає постійний аналіз та диференційований підхід до навчального процесу.

Школярі отримують знання, які дозволяють їм орієнтуватися у повсякденних ситуаціях, а також представляють собою певну базу, основу для подальших знань та навичок, необхідних для життя у цьому світі та взаємодії з ним. При цьому діти розвивають здатність усвідомлено та цілеспрямовано використовувати отримані знання та навички і шукати та знаходити творчі рішення різноманітних завдань. Із введенням до шкільної програми вивчення іноземних мов (англійська, українська мови) закладаються основи для подальшого вивчення мов. Школярі розвивають свої комунікативні навички у різних сферах, а також вчать використовувати іноземну мову в залежності від ситуації.

Школярі знайомляться зі спеціальними, професіональними методиками та спеціалізованими робочими техніками вивчення та вчать застосовувати ці техніки (наприклад, спостереження, запитання, випробування, пошук довідкових матеріалів, упорядкування наявної інформації, порівняння тощо).

Для розвитку загальної навчальної компетенції школярі розвивають свою уважність, спостережливість, здатність до сприйняття, концентрацію, терпіння та витримку, старанність, активність та працездатність, готовність до великих навантажень. Діти вчать працювати самостійно та ефективно, а також розвивають здатність контролювати та корегувати свій власний режим навчання. Завдяки спеціалізованій та фаховій роботі учні відчують тісний зв'язок зі світом емпіричних знань та вчать розглядати різноманітні навчальні теми, питання та проблеми з різних точок зору та перспектив.

Школярі отримують досвід роботи з комп'ютером як посередником та знаряддям вирішення тих чи інших питань та завдань. Учні також отримують елементарні знання для подальшої професійної, грамотної та цілеспрямованої роботи та критичного обігу з різноманітними технічними засобами навчання та отримання інформації, включаючи засоби масової інформації та Інтернет.

Школярі вчаться формувати правила та норми соціальної взаємодії, переживають їх значення та зміст, а також прагнуть дотримання цих норм і правил. Вони вчаться при цьому поступати та діяти відповідально та надійно, брати на себе відповідальність за свої вчинки та слова, вчаться здоровій критиці та її сприйняттю, а також навчаються конструктивно підходити до вирішення різноманітних конфліктних ситуацій, не застосовуючи при цьому силу. Вони цінують своїх ближніх та приділяють їм увагу, вони вчаться уважності до потреб інших людей та розвивають солідарну поведінку. Школярі також починають усвідомлювати свою відповідальність за своє власне здоров'я та безпеку життєдіяльності і праці і починають нести відповідальність за себе і своє життя не тільки в школі, але і поза нею.

Спеціальна школа та реальне училище

Спеціальна школа гарантує основну загальну освіту, тоді як реальне училище надає розширену професійну загальну освіту. Такі предмети, як німецька мова, математика та англійська мова знаходяться в центрі уваги при складанні навчальної програми та мають надзвичайно велике значення. Ці предмети постійно розширюються та поглиблюються в процесі навчання, а їхнє велике значення постійно підкреслюється в різноманітних ситуаціях використання даних знань. Ці предмети є поряд із природничими науками та предметами диференційованими предметами, які викладається учням за запитом. Обидва типи навчання пропонують учням гнучкість при освоєнні навчального матеріалу, а також враховують специфічні індивідуальні інтереси та зацікавлення учнів, що сприяє розвитку здатності до навчання та створенню засад та основ для подальшого навчання протягом усього життя.

Школярі оволодівають знаннями, завдяки яким вони зможуть відкрити для себе основні та важливі області життя суспільства ті сфери культури, тому вимоги школи та подальшого дорослого життя стають цілком справедливими. Діти отримують структуровані та інтегровані знання, які вони можуть гнучко, креативно та цілеспрямовано використовувати в подальшому житті.

При вивченні усіх предметів учні розвивають свої мовні навички та здатність до ситуативної, орієнтованої на партнера комунікації. Вони освоюють основні способи та форми висловлення та аргументації відповідної професійної мови, а також вчаться коректно застосовувати основні професійні терміни та поняття. Перш за все, школярі вивчатимуть стратегії та техніки, завдяки яким вони успішно зможуть максимально швидко, глибоко та самостійно опанувати іноземні мови. При вивченні кожної нової іноземної мови (наприклад, французької чи російської) учні відчуватимуть переваги багатомовності та зможуть ефективно їх використовувати.

Учні використовують різноманітні методи та техніки самостійного навчання та отримання знань, а також вчаться поступово застосовувати усі ці навички на практиці. До того ж, діти також вчаться правильно та ефективно використовувати та застосовувати отримані в процесі знання, так, що вони стають дійсно пов'язаними з практикою. В процесі навчання школярі застосовують навчальні та робочі техніки та методи, спрямовані на досягнення певних цілей, а також вчаться планувати свій час, своє навчальне навантаження та темп і ритм засвоєння матеріалу. Це допомагає дітям навчитися максимально ефективно розподіляти розумові сили, необхідні для навчання та засвоєння нового матеріалу, а також продуктивно розподіляти свій робочий час. В процесі навчання учні все більше мають змогу ставити свої індивідуальні цілі та досягати їх, організувати свій власний навчальний процес самостійно, коригуючи та співставляючи його при цьому із загальною роботою та навчаючись постійно контролювати себе

та виправляти свої помилки. При виникненні критичних розглядів чи полеміки, особливо при застосуванні різноманітних медіа-засобів навчання, школярі вчаться обирати, застосовувати та самостійно продукувати ту інформацію та ті дані, які будуть необхідні саме їм відповідно до їхніх потреб та вимог того чи іншого навчального предмету. Так, школярі самостійно, а також завдяки спілкуванню та дискусіям, дізнаються, що медіа мають свій вплив на уявлення, ідеї, точки зору, почуття, сприйняття тієї чи іншої інформації, а також на способи поведінки та взаємодії з оточуючим світом. Учні розвивають у собі навички отримання та аналізу інформації, її оцінювання, а також правильного, цільового та відповідного до певної ситуації застосуванню сучасних комунікативних та інформаційних засобів і технологій. Вони також починають усвідомлювати свою відповідальність за створення та поширення тієї чи іншої інформації.

У взаємодії та у процесі дискусій з іншими людьми, а також при вирішенні певних проблем учні розвивають свої чутливість, інтелект, креативність та інші важливі якості. Вони вчаться виявляти та правильно оцінювати свої власні сильні та слабкі сторони і вчаться правильно з ними працювати, розвиваючи вміння та коригуючи слабкі сторони. Одночасно із цим вони вчаться постійно розвивати та посилювати свою мотивацію та готовність працювати і розвиватися.

При постійній соціальній взаємодії і постійному спілкуванні школярі усвідомлюють важливість, значення і необхідність встановлення певних правил та норм спілкування і взаємодії між людьми. При цьому вони вчаться діяти та спілкуватися з іншими людьми спокійно, виважено, відповідально, вони вчаться правильно сприймати критику в свій адрес і робити з цього висновки, вони починають розуміти, як конструктивна критика допомагає розвиватися і рости, а також розвивати індивідуальні ціннісні та нормативні уявлення, що базуються на засадах вільного та демократичного суспільного ладу.

Гімназія

Гімназія надає учням із відповідними знаннями та вміннями, а також з відповідними цілями навчання можливість отримання поглиблених знань, необхідних для подальшого навчання у вищих навчальних закладах. Абітурієнт, таким чином, має в своєму розпорядженні знання та навички, необхідні для подальшого вступу до вищих навчальних закладів, а також безпосередньо здатність навчатися в вузах. Це також створює передумови для подальшого отримання поглибленої професійної освіти поза вищим навчальним закладом. Розвиток та посилення особистості та важливих якостей особистості, здатність перетворення свого життя з урахування соціальної відповідальності, а також здатність до співпраці з іншими людьми у вільному, демократичному суспільстві також належать до завдань гімназійної освіти.

Учні систематично оволодівають знаннями, якими вони потім зможуть самостійно користуватися в різних життєвих ситуаціях та контекстах. Вони отримують знання про умови дії та достовірності різноманітних специфічних методів пізнання, а також вчаться тому, що знання також залежать від застосованих для їх отримання навчальних методів та технік. Вони вчаться шукати та знаходити інформацію, сортувати, класифікувати та систематизувати отримані дані, правильно використовувати ту чи іншу інформацію для того, щоб розширювати та поглиблювати свої знання, по-новому структурувати їх та використовувати в різних життєвих ситуаціях. Вони також вчаться виявляти, систематизувати та аналізувати проблеми, а також критично підходити до їх осмислення.

Учні освоюють навчальні стратегії та техніки, які сприяють підтриманню самостійно організованого та відповідального навчання, а також готують учнів до постійного навчання та самовдосконалення протягом усього життя. Діти освоюють різноманітні стратегії вирішення проблем. Вони розвивають здатність думати дедуктивно чи індуктивно, в залежності від тієї чи іншої проблеми. Вони вчаться будувати та розробляти гіпотези, перевіряти та доводити ці гіпотези, а також передавати отримані знання. Учні гімназії також вчаться думати альтернативно, розвивати фантазію та креативність, при цьому вони вчаться доводити правдоподібність та реальність реалізації своїх способів вирішення проблеми. Вони розвивають у собі поглиблену здатність до рефлексії та ведення дискусії, для того, щоб проживати своє життя відповідально, повно та осмислено. Вони вчаться критично розглядати та оцінювати різноманітні позиції, точки зору, варіанти вирішення питань і проблем. Вони також вчаться займати різні позиції та відстоювати їх, відстоювати свою власну точку зору та свій варіант вирішення тієї чи іншої проблеми. Ці учні освоюють здатність правильно і коректно, врівноважено та виважено висловлювати та формулювати складні аспекти та обставини тієї чи іншої ситуації чи справи, при цьому вони можуть робити це із застосуванням професійної мови та професійних термінів і понять, як усно, так і письмово.

Учні гімназії також розвивають здатність ефективно розподіляти час і ресурси при навчанні і роботі, вони вчаться цілеспрямовано планувати робочий процес, а також максимально автоматизувати ті чи інші розумові або механічні операції для оптимізації робочого процесу. Вони постійно працюють над розвитком комунікабельності, здатності до ефективного спілкування, а також над розвитком здатності працювати в колективі. Вони вчаться роз'яснювати свої позиції та домовлятися в залежності від адресату розмови, ситуації та обставин, а також дізнаються, що кооперація та співпраця завжди допомагають при вирішенні складних проблем.

Учні розвивають в собі здатність до емпатії та вміння змінювати перспективи, дивитися на ситуацію та проблеми з різних точок зору, вони вчаться поважати права та потреби інших людей. Учні гімназії також знайомляться з різноманітними точками зору, позиціями та ціннісними уявленнями та вчаться досягати згоди щодо них, щоб не тільки вміти відстояти свою власну позицію, але й з толерантністю поставитись до інших точок зору, які можуть зовсім не співпадати з точкою зору учня. В процесі навчання учні також розвивають міжкультурну компетенцію для того, щоб вміти бути позитивними і відкритими в ситуаціях зіткнення різних культур, домовлятися та досягати взаєморозуміння з іншими людьми при спілкуванні іноземними мовами, а також вести себе та поводитись з іншими людьми відповідно до норм і звичаїв поведінки.

Учні гімназії формують та розвивають свої власні ціннісні та нормативні уявлення на основі цінностей та правил дружнього і вільного демократичного суспільного ладу, з повагою до життя інших людей, до життя, поглядів та цінностей як людей старшого покоління, так і людей наступних поколінь. До того ж, учні гімназій розвивають свою власну, персональну мотивацію для подальшого прийняття відповідальності за своє життя і за свої вчинки як у школі, так і в суспільстві.

4. ЦІЛІ РОЗВИТКУ

В подальшому виникає також необхідність сформулювати та представити конкретні цілі розвитку та розробки програм ДСК, а також представити комплекс мір для її реалізації.

Ми представляємо собою
Німецько-Українську міжшкільно-
Турну школу.
Ми вважаємо себе
співістцями,
що створюєся спільними
зусиллями Учнів, вчителів та
зусиллями вчителів.

Розвиток навичок

- Ми сприяємо розвитку та висуваємо певні вимоги до спеціалізованих, соціальних, методичних та особистих навичок кожного окремого учня.
- Ми передаємо знання для майбутнього.
- Ми вчимо конструктивному висловленню критики та обходженню із нею.

Міжкультурний обмін

- В нашій школі разом навчаються учні різної національності.
- Ми представляємо собою міжкультурну школу, в якій сприяння отримує емпатія до інших культур та мов.
- Нашою робочою мовою є німецька, а всі учні вивчають також українську.
- Ми пропонуємо німецькі свідоцтва про освіту.

Сприяння навчанню

- Ми створюємо середовище, що мотивує навчатися протягом усього дня.
- Ми вчимося головою, серцем та діями.
- Наші учні усвідомлюють відповідальність за власне життя.
- Ми працюємо в невеличких групах і надаємо можливість диференційованого та індивідуального навчання.
- Ми сприяємо та вимагаємо високої працездатності.
- При переданні змісту ми орієнтуємося на учнів.
- У процесі навчання ми виходимо з меж окремих предметів та застосовуємо сучасні методики.
- Ми використовуємо позашкільний простір для навчання. Ми оцінюємо процеси викладання та навчання у нашій школі.

Виховання

- Ми підтримуємо виховання учнів.
- Ми допомагаємо учням у розвитку власної ідентичності та у становленні сильної особистості.
- Ми дотримуємося правил, що забезпечують наше співіснування.
- Ми маємо взаємну повагу. Ми надаємо великого значення музичному та образотворчому вихованню.
- Ми виховуємо екологічні та свідомі по відношенню до природи думки та дії.

Контакт:

Тел.: +380 44 462 08 01
E-mail: verwaltung@deutscheschule.kiev.ua
Адреса: вул. Новомостицька, 10, Київ, Україна

В якості ключових рушійних сил і факторів для реалізації та практичного застосування цілей цих розробок виступають шість основних факторів:

Поле дії 1: Управління якістю та забезпечення якості навчання

- Досягнення та результати учнів відповідають екзаменаційним вимогам для середньої загальної освіти (10 клас), тобто рівню абітурієнтів;
- Підвищення дієвості форм навчання, в центрі яких особистість учні та його розвиток, а також форм навчання, орієнтованих на підвищення компетенції та активне навчання: проектне навчання, міждисциплінарні роботи, техніки презентації, колективна, групова робота, внутрішня диференціація тощо;
- Тренування ключових кваліфікацій та логічних, розумових процесів: робота зі спеціально розробленими для навчання операторами завдань, робота за схемою аналіз – синтез – узагальнення, різноманітні техніки мовлення, участь в різноманітних шкільних олімпіадах та змаганнях, змагання та порівняння результатів та досягнень, курс «Вчитися навчатись»;
- Критерії гарного заняття (згідно із класифікацією професора Гілберта Майєра): чітка структура заняття, висока частка часу справжнього, активного навчання на уроці, клімат, що сприяє навчанню та пізнанню нового на уроці, змістовна ясність та зрозумілість, змістовна комунікація між учнями та між учнями і викладачем, різноманітність методів навчальних технік, індивідуальний підхід у навчанні, вправи на розвиток інтелекту та логічного мислення, зрозумілі та чітко сформовані очікування щодо успішності та результатів навчання тощо;
- Заохочення самостійної та відповідальної роботи учнів;
- Постійне підвищення кваліфікації вчителів і викладачів як постійне завдання, особливо в області професійної дидактики, методологічної компетенції, конфліктного врегулювання та конфліктного менеджменту, мультимедійних засобів отримання інформації та навчання, роботи з планування навчального процесу, діагностики, внутрішньої диференціації тощо;
- Забезпечення і покращення якості занять та надання освіти (проведення занять, рівень кваліфікації персоналу, організація навчального процесу), що регулюється внутрішнім та зовнішнім оцінюванням;
- Підвищення поінформованості, постійна просвітницька робота та тренування і розвиток формальних ключових кваліфікацій, необхідних для отримання професії (пунктуальність, працездатність, надійність тощо): курс «Правила гарного тону»;
- Дієва підтримка та заохочення підвищення рівня знань рідної та іноземних мов, постійне підвищення мовної компетенції та покращення мовних навичок;
- Розвиток центру в Києві в якості школи подовженого дня.

Поле дії 2: Освіта та професія

В кінці свого навчання в Німецькій Школі в Києві учні будуть вміти самостійно подолати перехід від навчання у школі до отримання певної професії або до отримання подальшої освіти у вищих навчальних закладах. Вони знатимуть свої власні сильні і слабкі сторони і знатимуть, як з ними обходитись.

Така готовність до вибору подальшого шляху досягається завдяки різноманітним заходам та цікавому підходу у навчанні що включає в себе співпрацю та кооперація з місцевими підприємствами та компаніями, організація екскурсій до місцевих підприємств та фірм, анкетний листок «Мої сильні сторони/мої слабкі сторони», проведення навчань та тренінгів з доповідних та презентаційних технік (Додаток, пункт 5), складання професійних портретів на заняттях з німецької мови, а також на заняттях з іноземних мов (Додаток, пункт 7), відвідування Федерального агентства з працевлаштування в Німеччині протягом поїз-

док до Федеративної Республіки Німеччина (Класи 8-10), консультування кваліфікованих професійних консультантів із працевлаштування (Додаток, пункт 8), соціальна практика (пункт 9), класифікація та використання інформації щодо проведення заходів «Обрання професії» тощо.

Поле дії 3: Мультимедійні продукти та засоби

Створення технічних передумов для кваліфікованого застосування сучасних інформаційних технологій та підвищення кваліфікації співробітників для цілеспрямованого застосування мультимедійних засобів, як, наприклад, введення мінімальних стандартів використання, а також професійного і методологічного застосування мультимедійних продуктів, пов'язаних із виходом в Інтернет: облаштування як мінімум двох професійних приміщень за стандартами сучасних інформаційних технологій, облаштування професійних приміщень та класних кімнат мультимедійним обладнанням із виходом в Інтернет, використання спеціальної дошки SMART-Board з вбудованими мультимедійними приладами, видача сертифікатів про знання комп'ютерів.

Поле дії 4: Формування особистості

- Допомога дітям та молоді сформувати та розкрити свої особисті погляди та переконання за допомогою різноманітних занять протягом уроків, а також поза школою: створення програми навчання на цілий день, що відповідатиме запитам та потребам учнів, широкий вибір різноманітних кружків, спільнот та груп для творчих занять, організація та проведення різноманітних національних та міжнародних навчальних проектів, а також організація мовної практики, підтримка у виконанні домашніх завдань, диплом про знання німецької мови міжнародного зразка (Ступені I та II), Сертифікати університету Кембридж тощо;
- Забезпечення можливостей постійного навчання та розвитку персональної креативності, творчих здібностей, проведення різноманітних міждисциплінарних занять та робіт: розвиток музичних та художніх здібностей (різноманітні заняття з музики, малювання тощо), проведення чисельних творчих проектів та конкурсів, щорічні культурні заходи, щорічні культурні вечори в школі і т.ін.;
- Одним із завдань нашої школи є також навчити учнів любити та розуміти мистецтво: театр, живопис, скульптура, література тощо, та розуміти їх як важливі елементи людської культури та засоби міжкультурної комунікації. Проведення різноманітних конкурсів та виставок сприяє підвищенню творчих здібностей учнів, включаючи вміння публічно читати, брати участь в театральних постановках для демонстрації знань, вмінь та навичок учнів школи, проведення різноманітних шкільних виставок та аукціонів тощо;
- Міжкультурний діалог розглядається як одна з центральних, найважливіших сфер життя суспільства: співпраця та партнерство школи з різними урядовими організаціями, участь в міжнародних шкільних проектах та змаганнях, пропозиція навчання на курсах німецької мови та підготовка до екзамену DaF, проведення зустрічей з батьками, спільна робота, пов'язана з реалізацією різноманітних навчальних та творчих проектів, співпраця та спільні проекти з німецькими школами та іншими навчальними закладами, а також з іншими іноземними школами по всьому світу, регулярний випуск шкільної газети, щорічної шкільної збірки тощо;
- Необхідно також розвивати прагнення учнів та вміння брати на себе відповідальність за своє життя і свої вчинки, а також за свій процес навчання, прагнення особистого розвитку в гармонії із суспільством та життям колективу та розвиток здібностей та якостей, що сприяють успішній соціалізації кожної дитини: шкільний уряд, шкільна рада, робота з наставниками та спеціальними суддями для врегулювання внутрішніх шкільних конфліктів, навчання та

тренінги для нових вчителів та учнів, організація фірми, підприємства учнів (наприклад, шкільне кафе), складання «Листу компетентності» в кінці навчального року, де будуть зазначені отримані протягом навчального року знання, навички та здібності кожного учня, підтримка шкіл в Києві завдяки педагогічній, дидактичній та персональній роботі тощо.

Поле дії 5: Кооперація та співпраця з позашкільними партнерами

- Покращення та підвищення якості фахової, професійної освіти в Німецькій Школі в Києві завдяки співпраці з обраними університетами/інститутами/іншими вищими навчальними закладами: договір про співпрацю і вищими навчальними закладами в області математичних та природничих наук (наприклад, для робіт в лабораторії), музики та мистецтва, спорту та/або в області гуманітарних та суспільних наук;
- Посольство Федеративної Республіки Німеччина, Гете-Інститут, різноманітні політичні фонди та неурядові організації;
- Міжнародні школи в місті Києві: наприклад, проходження мовної практики в американській або французькій школі тощо;
- Співпраця зі школами в Україні та за кордоном: наприклад, шкільні ради, проектна робота, зустрічі учнів та студентів, співпраця та кооперація учнів з різних країн тощо;
- Підприємства та компанії німецької економіки: проходження практики, професійна та навчальна орієнтація (наприклад, представлення характеристик різних професій, можливість на практиці побачити, що саме передбачає та чи інша професія тощо);
- Підтримання зв'язку з випускниками Німецької Школи в Києві.

Поле дії 6: Комунікації та рекламно-інформаційна діяльність

- Побудова та розвиток різноманітної, різносторонньої інформаційної та маркетингової стратегії для гостей школи та зацікавлених батьків, учнів та вчителів: презентації в Інтернеті, відео про школу, інформаційні брошури, газети та журнали, розсилки новин, флаєри, шкільний обмін, презентації в школі, видання шкільної газети тощо;
- Встановлення та розвиток шкільних традицій: наприклад, мовні свята та конкурси, шкільні свята, бали та турнір, різдвяні свята, великодні свята, дні відкритих дверей, організація мистецьких заходів, виставок, галерей, мистецькі аукціони, ведення шкільного календарю, шкільні річні збірки, тижні практики, зустрічі випускників тощо;
- Робота з плановим відділом Німецької Школи в Києві;
- Регулярні інформаційні кампанії для батьків учнів про шкільне життя, процес навчання, організація батьківських зустрічей і вечорів, організація приймальних годин для батьків, консультації з приводу навчання та професійної орієнтації тощо.
- Кожне поле дій включає в себе велику кількість різноманітних конкретних заходів. Заходи, що були перераховані та описані в цьому документі, повинні бути реалізовані протягом найближчих п'яти років (в залежності від фінансових та особистих ресурсів школи та наявності приміщень). Кожне поле дій при цьому є важливим фактором розвитку школи та покращення якості навчання та викладання. Для кожного поля дій обираються та озвучуються конкретні тематичні області та заходи для розвитку. Зміни та доповнення можливі у зв'язку із актуальними вимогами та обставинами. Об'єм заходів може бути досягнуто лише в тому випадку, якщо учні, викладачі, батьки та співробітники школи, а також начальство та управління навчального закладу будуть відчувати себе та діяти як шкільне товариство, як шкільна спільнота, що несе відповідальність за життя та розвиток школи.

